

Melita Forstnerič
Hajnšek

Iz hrupa mesta k lajajočim srnjakom

Metka Kavčič pred svojim delom na razstavi v KiBeli

KIBELA

18.06.2019, 07.02

Sprehod po razstavi Odmik v KiBeli s kiparko Metko Kavčič - vizualno-zvočni predstavitvi, ki nas sooča z današnjo prenasičenostjo s hrupom in virtualnim

Mariborska akademska kiparka **Metka Kavčič** na najnovejši razstavi Odmik v galeriji KiBela preseneča z izbiro medijev. Posveča jo prijateljici Polonci, ki jo je izgubila v času priprav na razstavo. Kuratorka je **Nina Jeza**, to je njena zadnja razstava v KiBeli. Predstavlja vizualno-zvočni, meditativni projekt, v katerem obiskovalce popelje iz urbanega doma v najbližji gozd. Ko se z avtorico sprehodiva po razstavi tik pred petkovo otvoritvijo, najprej ob sugestivnih vizualnih projekcijah kiparkinih varjenih, valjanih pločevinastih gozdov planejo v nas prenasičeni, agresivni, (ne)naravni zvoki. Umetnica ponuja odmik, pobeg iz te džungle zvokov, in to v ruralno okolje, ki je na doseg roke, v izginjajočo tihoto. Streljaj od hrupa mesta je gozd, pekrski, v Vinarjah, kjer zgodaj zjutraj žgoliijo drozgi oziroma cikviti, lajajo srnjaki, pesek šumi pod nogami sprehajalke umetnice ...

Razstava je bila najprej zasnovana zelo drugače, a prišlo je do omejitve sredstev, in sledil je plan B. Torej je tudi finančna omejitev lahko kdaj produktivna, ker žene v raziskovanje nekih drugih polj. Zdaj razstava vsebuje precej manj fizičnega na vpogled. "Tokratna razstava je prestop v virtualno, v odmik od fizičnega, a le do neke mere. Kljub drugačnemu pristopu v delu še vedno ostajam jaz, kjer so na steni, kakor uvod in izhodišče v razstavo, moje pločevinaste konstrukcije," pravi umetnica.

"Že ves čas svojega ustvarjanja gradim tudi na povezavi med prostorom in umetnino kot enakovrednimi elementi, kar je za celotno podobo razstave zelo pomembno. Mnogokrat se

IZBRANO

Jure Golčer: Ni mi bilo težko delati za drugega, Roglič pa tega ne bi zmogel, ker je tlp zmagovalca

(ODZIVI) Ko sva si zaželeli lep vikend, niti v najhujši nočni mori ne bi mogla pomisliti, da se ti bo zgodilo kaj tako hudega

Umor Sare Veber: Namesto da bi ji pomagal, je pospravljaj puško

Spolno nasllje med vojno na Kosovu: Vedeli smo, da se je to zgodilo, a tega nismo želeli videti

zalotim, da postavitev razstave gradim že scenografsko. Res je, da sem bila zadnje čase zelo povezana s scenografijami na razstavi v Narodni galeriji in s Slovenskim gledališkim inštitutom v Ljubljani, kjer so na ogled očetove scenografije. Tudi povezava scenografije in arhitekture me je že od nekdaj vznemirjala, kar se seveda odraža pri mojem delu in njegovem umeščanju v prostor. V KiBeli pa sem dodala še virtualno in zvočni film, kakor ga imenujem." Avtor montaže zvoka je **Andrej Hrvatin**.

Kako zelo hodimo po robu

Kako deluje naš človeški mehanizem, naš ustroj, to jo zanima, in kako velik je ob vseh silnih tehnoloških možnostih človeški odmik od narave. To je zajela v zadnjem projektu. "Ne zavedamo se, kako zelo hodimo po robu. Kar nam je ponujeno iz narave in kar nam je rešitev za preživetje, negiramo in gremo raje po poti izumetničenosti in visoke tehnologije," svari umetnica. "Povezava fizičnega dela pločevine gozda z virtualnim aludira tudi na perspektivo, ko v nekem trenutku ne bo več potrebe po odhodu v naravo, ker si boš naravo projiciral iz dnevne sobe. Bojazen je, da bo nekoč ta virtualni svet zadoščal, a vprašanje je, kako dolgo nas bo še zapolnjeval, ker človek ne bo več Človek, postal bo le še del nekega mehanizma." Prav na to opozarja projekcija Kavčičeve. Fotografije njenega dela, gozda in babilonskega vrta (katerih avtor je **Branimir Ritonja**), kot je poimenovala svoje pločevinaste konstrukcije, je animiral Studio Legen. Izhodišče je bil zvok, na katerem so gradili vizualno animacijo. Z zvočnim zapisom, ki je avtoričino delo, opisuje svojo pot od doma skozi zvočno onesnaženo mesto, ki se zažira v nas. "Ko sem hodila skozi mesto in snemala, se sploh nisem zavedala tega bombardiranja, šele doma ob poslušanju sem se zgrozila nad zvočnim nasiljem. Človek si je očitno nadel ščit, ki deluje kot filter in ne registrira več te agresije. Marsikaj sem morala celo izpustiti, saj so bili zvoki nevzdržni, denimo turiranje napol pokvarjenega mestnega avtobusa, in očitali bi mi, da je umetno dodano. Zvočna zgodba mojega odhoda od doma sredi mesta je vodila do Treh ribnikov, proti Vinarjam pa v pekrski gozd in k Pekrskemu potoku. Doživela sem bližnja srečanja s srnjakom, čmrljem, ki se ni zmenil zame in mikrofona ..."

Sredi galerije - dnevne sobe je šeststo kilogramov drobnih prodnikov, ki so položeni v obliki preproge sredi galerije. Na njej pa divan - taburet z vso, več kot 50-letno zgodovino iz ateljeja umetničinega očeta Maksa Kavčiča, kasneje ateljeja Zmaga Jeraja, pred očetom pa ga je morda uporabljal že tudi Ivan Čobal. Skratka, zofa, polna zgodb. Sediva na njej in prisluhneva zvokom, po vseh stenah teče projekcija "pločevinastega gozda".

KiBela je razstavišče s posebno "štimungo" in energijo, pravijo mnogi razstavljalci. Pri Metki Kavčič je značilno, da združuje nezdržljivo, nežno in grobo, grobe materiale, kot sta bron in pločevina, s čipko. To je njena temeljna črta, ki jo nadgrajuje.

Koliko okolje determinira umetnika? "Ko prebrodiš ali, bolje rečeno, preživiš nekaj ustvarjalnih let, spoznaš, da je najtežje pridobiti priznanje doma, kjer tudi vložiš največ truda. Včasih z zavedno željo, da bi mestu nekaj doprinesla. Toda ko kljub trudu vedno pogosteje prideš v situacijo, da si ne moreš več privoščiti produkcije, kakršno si zamišljaš (npr. odlivanja v bron ali večjih postavitev, kjer potrebuješ pomoč drugih obrtnikov), se vprašaš, zakaj še vztrajaš. Zakaj ostajaš nepopoljšljiv humanistični sanjač? ... Ko ne razmišljaš več o

Včasih vse pošlješ k vragu in rečeš, da boš začel štancati glinene lončke ali morda žare

Avtodidakti in "umetniki"

Kako pa se obraniti vdora potrošnega, plehkega, sumljivo ljubiteljskega v umetnost? Koliko je nekih mednarodnih razstav, kjer sodelujejo umetniki vseh sort in se je vedno težje znajti v tem vrednostnem kaosu.

"Žal živimo v času z drugačno družbeno, politično in socialno dimenzijo. Treba bi bilo razjasniti in ljudi podučiti o tem, kaj je umetnost v pravem smislu besede in kaj diletantstvo. Na eni strani imamo umetnike in na drugi strani tiste, ki mislijo, da so umetniki. Izkušnje imamo, da so avtodidakti in kvaziumetniki prodornejši na trgu. Finančno niso odvisni od svojega ustvarjalnega dela, zato so tudi cene njihovih del relativno nizke. Zadovoljijo se že z razstavljanjem po trgovskih centrih, kjer nagovarjajo s svojim kičerajem tudi največ občinstva. Ni več jasno začrtano, kdo je Umetnik in kdo je diletant, in ni več kritične projekcije kulturnih substanc. Ta pojav je zaslediti tudi drugod v svetu, saj na mednarodnih razstavah kmalu ugotoviš, da ni jasne ločnice med akademiki in avtodidakti. Bolj ali manj je vse tržno naravnano. In spet smo tam; ker se umetnik preživlja izključno s svojim delom, visokim razstavninam ni kos. A za stanje smo krivi tudi mi, ker to dopuščamo. S tem seveda vzgajamo maso novih generacij v likovno in estetsko podhranjene osebe. Prav tako sta v šolah okrnjeni likovna in estetska vzgoja, ki sta doprinesli k oblikovanju celostne podobe otrok in kasneje odraslih. Da bi jim utrli pot do razmišljanja, da vrednost življenja ni globina žepa. Žal opažam, da med mladimi ljudmi ni več potrebe po lepem, urejenem, estetskem. Že vsak korak skozi mesto bi moral biti tak, da se ga veseliš in uživaš in da bi mesto zazvenelo v močnejših tonih kulturne privlačnosti. Za to ni potreben ogromen finančni zalogaj, le posluh in želja po globini duha," sklene Metka Kavčič.

1 komentar

Razvrsti po **Najstarejši** ▾

Dodaj komentar ...

Zlatko Trebovšek

Impresivno.

Všeč mi je · Odgovori · 2 h

Dodatek Facebook komentarji

SPOSOJENE VSEBINE

